نشریه مهندسی مکانیک ایران، دوره ۲۵، شماره ۳، شماره پیاپی۷۲، پاییز ۱۴۰۲، صفحه ۱۶۰–۱۳۶ انجمن مهندسان مکانیک ایران مقاله علمی پژوهشی

DOI: https://doi.org/10.30506/ijmep.2023.1983127.1911

مطالعه آزمایشگاهی رشد و جدایش حباب در	
جوشش استخری شبکه سیمی و ارائه روابط تجربی	محمدعلی محمدی'
در پژوهش حاضر با طراحی و ساخت مجموعه آزمایشگاهی و رویکرد ارائه روابط تجربی، فرآیند	کاندیدا دکتری
جوشش استخری روی شبکه سیمی مطالعه شده است. بررسی فرآیند جوشش استخری،	
مقاومت الکتریکی، شار حرارتی بحرانی، ضریب انتقال حرارت، رشد و جدایش حباب، فرکانس	Y
رشد حباب و چگالی نقاط مولد حباب با اعمال شارحرارتی تا شارحرارتی بحرانی روی شبکه -	سعید نیاری
سیمی در اب دیونیزه با دمای مختلف صورت پذیرفته است. بر اساس نتایج، با افزایش ابعاد	استادیار
مش شبکه سیمی و دمای سیال، شارحرارتی بحرانی کاهشی است. در شرایط شبکه سیمی با	
ابعاد مش ثابت، سیال با دمای ثابت و اعمال شارحرارتی کمتر از شارحرارتی بحرانی، دمای	*
سیم افزایش می یابد اما در شرایط افزایش ابعاد مش شبکه سیمی، سیال با دمای تابت و	يونس بخشان '
اعمال سار حرارتی بحرانی، دمای سیم گذشتی است. در سبکه سیمی با ابعاد مش تابت، با	استاد
افرایس دمای سیال در سار خرارتی نابت و کمتر از سار خرارتی بخرانی، ضریب انتقال خرارت	
افارشد. بوده و د. شار حرارت بحراند ، کاهش مر باید. با افارش ۴ برادی ابعاد مش د. سیال	۴ میں شیم کی شم
۳۰، ۲۰ و ۲۰ درجه سانتی گراد در شار جرارتی بخرانی، ضربت انتقال جرارت ۲/٪۰ کاهش	جمسينا حورسيتاي
می یابد. ماکزیمه فرکانس رشد حباب مربوط به شبکه سیمی ۰/۵ میلی متر در سیال ۱۰۰	<u>السيار</u>
درجه سانتی گراد با میزان ۷۶۳ ۰/۰ حباب بر میلی ثانیه است.	

واژههای راهنما: حباب، رشد، جدایش، شبکه سیمی، جوشش استخری

۱– مقدمه

انتقال حرارت جوشش یکی از کارآمدترین پدیدههای انتقال است که قادر به انتقال جرم و حرارت با سرعت بالا میباشد. پدیده جوشش ترکیبی از تغییر فاز مایع به بخار، انتقال حرارت هدایتی، جابجایی و همچنین

> ^۱ کاندیدا دکتری، گروه مهندسی مکانیک، دانشگاه هرمزگان، بندرعباس، ایران mohammadi_66@yahoo.com ۲ نویسنده مسئول، استادیار، گروه مهندسی مکانیک، دانشگاه هرمزگان، بندرعباس، ایران s.niazihormozgan.ac.ir ۳ استاد، گروه مهندسی مکانیک، دانشگاه هرمزگان، بندرعباس، ایران khorshidi@hormozgan.ac.ir ۴ دانشیار، گروه مهندسی مکانیک، دانشگاه هرمزگان، بندرعباس، ایران khorshidi@hormozgan.ac.ir

> > تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۰/۰۴، تاریخ بازنگری: ۱۲۱/۱/۲۱، تاریخ پذیرش: ۱۲۷/۱/۲۷

انتقال جرم میباشد. کاربردهای انتقال حرارت جوشش در زندگی روزمره متنوع بوده، از خانگی گرفته (مانند سیستمهای تهویه مطبوع) تا فناوریهای فضایی و کاربردهای صنعتی (مدیریت حرارتی در وسایل با شار حرارتی بالا مانند چیپهای خنککننده الکتریکی، لیزرها، لولههای حرارتی، سیستمهای ذخیره انرژی، تولید توان الکتریکی، استخراج نفت و گاز از طریق حفاریهای عمیق، سرمایش راکتورهای هستهای و غیره) که این پدیده نقش مؤثری را ایفا می کند [۱]. عوامل مختلفی در بهبود فرآیند جوشش تأثیر دارند که می توان به سطوح گسترده، تراکم محل هسته، مرطوب بودن، کاهش طول موج بی ثباتی و فتیله سازی مویرگی یا گسترش پذیری اشاره نمود. محققان روشهای متعددی با بهبود یک یا چند عامل بهمنظور اصلاح سطح گرمایش برای بهبود انتقال حرارت انجام دادهاند [۲]. لیانگ و همکارانش نحوه قرارگیری حبابها بر روی سطح داغ تحت زوایای مختلف نسبت به راستای افق را بررسی نمودند [۳]. کولولیاس و همکارانش به بررسی چشمی نتایج بهدست آمده توسط جوشش بر روی سطح سیم داغ بسنده کردند [۴]. کونگ و همکاران نحوه حرکت و تغییر شکل حباب از لحظه جدایش از سطح صاف تا رسیدن به شکل پایدار را بررسی کردند [۵]. کولگان و همکاران پس از بررسی مدلهای مختلف برای تعیین مقدار قطر جدایش حباب اعلام کردند که در صورت كاهش فشار كارى، مقدار قطر جدايش افزايش و فركانس رشد حباب كاهش مىيابد [8]. لنان ژانگ و همکاران به بررسی رابطه فرکانس خروج و قطر حباب در جوشش استخری با توجه به اثرات زیرلایه در جوشش استخری پرداختند[۷]. پاستوسکو و همکاران از یک ساختار سطح فین دار بهمنظور افزایش ضریب انتقال حرارت جابجایی استفاده کردند [۸]. وانگ و همکاران اشاره کردند که ساختار لانه زنبوری باعث افزایش دو برابری شار حرارتی بحرانی نسبت به سطح ساده می شود [۹]. ژانک و همکاران نیز به تحقیق برای بهبود منحنی جوشش روی ساختار شبکهای با دیوارههای بسیار نازک لیزری از فولاد زنگ نزن پرداختند [۱۰]. ژونگ و همکاران اثر استفاده از یک سطح فین دار نسبت به سطح صاف برای سیال آب را بررسی کردند [۱۱]. گودا و همکاران به بررسی یک بلوک فیندار و میکرو کانال با سطح مقطع یکنواخت مسی پرداختند [۱۲]. لوکوا و همکاران به بررسی رفتار حباب در هنگام جدایش از سطح پرداختند [۱۳]. دادجو و همکارانش به بررسی تأثیر زاویه سطح داغ بر جوشش سیال بر روی یک سطح مسی پرداختند [۱۴]. برای اجرای آزمایش بر روی سیم داغ درون مخزن سیال، از سیمهایی با جنسها و قطرهای مختلف استفاده می شود که از جمله می توان به سیم نیکل، سیم استیل زنگ نزن، سیم کروم، آلیاژهای پلاتینیم و غیره اشاره نمود [۱۶،۱۵]. از پارامترهای مهم در جوشش سیالات، مقدار قطر جدایش حباب بوده که برای اندازه گیری آنها به دوربین پرسرعت نیاز است. عموماً در پژوهشهای صورت گرفته در زمینه بررسی حبابها، از دوربینهایی با نرخ تصویربرداری ۵۰۰ تصویر در هر ثانیه یا بیشتر استفاده می شود [۱۷]. در پژوهش حاضر از دوربین پرسرعت ۹۶۰ تصویر در ثانیه استفاده شدهاست. در پژوهشهای پیشین تنها بررسی یک یا چند پارامتر کلی در جوشش صورت پذیرفته، اما در پژوهش پیشرو جهت ارائه نتایج جامعتر، با طراحی و ساخت مجموعه آزمایشگاهی به مطالعه فرآیند جوشش استخری روی شبکه سیمی، مقاومت

طراحی و ساحت مجموعه آزمایشگاهی به مطالعه قرآیند جوشش استحری روی شبکه سیمی، مفاومت الکتریکی، شار حرارتی بحرانی، ضریب انتقال حرارت، رشد و جدایش حباب، فرکانس رشد حباب و چگالی نقاط مولد حباب با اعمال شارحرارتی تا شارحرارتی بحرانی روی شبکه سیمی در آب دیونیزه با دمای مختلف و رویکرد ارائه روابط تجربی پرداخته شدهاست.

۲- روش آزمایش

در این پژوهش شبکه سیمی تحت آزمایش درون سیال با حجم ۵ لیتر غوطهور شده و دمای سیال به کمک المنت حرارتی ۱۵۰۰ وات، در دمای موردنظر و یا دمای اشباع تنظیم شدهاست. برای این که حجم سیال در فرآیند آزمایش تغییر ننماید از درپوش استفادهشده تا ذرات بخار حاصل از جوشش، توسط کندانسورهای قرار گرفته روی آن، چگالیده شده و دوباره به مخزن برگردد. با توجه به این که کندانسور به صورت مستقیم با سیال در تماس نمیباشد و فقط جهت چگالش بخار آب در حین آزمایش بوده تا آزمایش تحت تأثیر تغییر حجم قرار نگیرد و تلفات حرارت ناشی از کندانسور با توجه به زمانهای بسیار کم (میلی ثانیه) ناچیز بوده و قابل چشمیوشی است. از یک مبدل فشار معادل فشار اتمسفر برای ثابت بودن فشار حین آزمایش، استفاده شدهاست. برای ذخیره مقادیر دماهای اندازه گیری شده در هریک از مراحل آزمایش از دیتالاگر ۸ کاناله استفاده گردیده است. برای ثابت مگهداشتن سیال در دمای ۳۰، ۷۰ و ۱۰۰ درجه سانتی گراد از المنت حرارتی و رله استفاده شدهاست. حداکثر تلرانس تغییر دما 1± درجه سانتی گراد خواهد بود. برای دستیابی به نتایج جامعتر و بررسی شرایط سیال با دمای کمتر از دمای اشباع (مادون سرد)، آزمایش در دماهای ۳۰ و ۷۰ درجه سانتی گراد نیز انجام شدهاست. در فرآیند آزمایش از منبع تغذیه آزمایشگاهی ۴۸۰۰۰ وات، مولتیمترهای با دقت بالا، ترموکویلهای نوع کا ابا دقت تقریبی ۱/۰ درجه سانتیگراد برای اندازهگیری دمای سیال، دوربین پرسرعت برای بررسی تصویری حبابها و زمان و قطر جدایش استفاده شدهاست. همچنین شبکه سیمی با طول و عرض ثابت ۲۰ میلیمتر در ۱۰ میلیمتر و به ترتیب با ابعاد مش شبکه ۰/۵ در ۱٬۰/۵ در ۱ و ۲ در ۲ میلیمتر، قطر مفتول ۲/۲ میلیمتر از جنس فولاد زنگ نزن با گرید ۴۴۶ استفاده گردیدهاست.

¹K-Type Thermocouple

۳ – معادلات حاکم مهمترین پارامتر مؤثر بر جوشش، شار حرارتی اعمال شدهاست که در رابطه (۱) ارائه شدهاست.

$$q'' = \frac{q}{A} = \frac{V \times I}{A} \tag{1}$$

مقاومت الکتریکی شبکه سیمی از معادله (۲) پیروی میکند.

$$R = \frac{V}{I} \tag{(1)}$$

ضریب انتقال حرارت به کمک رابطه (۳) بهدست میآید.

$$h = \frac{q}{T_W - T_{Sat}} = \frac{V \times I}{T_W - T_{Sat}} \tag{(7)}$$

از پارامترهای اساسی در دینامیک حباب، فرکانس تشکیل حباب میباشد. فرکانس تشکیل حبابها وابسته به مدت زمان لازم برای ایجاد یک حباب جدید و مدت زمان لازم برای رشد و جدایش آن بوده که مطابق رابطه (۴) محاسبه می شود [۱۷].

$$f = \frac{1}{t_G - t_w} \tag{(f)}$$

چگالی نقاط مولد حباب از نسبت تعداد کل حباب در هر میلی ثانیه به مساحت کل المنت مطابق رابطه (۵) بهدست می آید [۱۷،۱۸].

نشریهٔ مهندسی مکانیک ایران، دوره ۲۵، شماره ۳، شماره پیاپی ۷۲، پاییز ۱۴۰۲

مطالعه آزمایشگاهی رشد و جدایش حباب در جوشش استخری ...

$$NSD = \frac{N}{A} \tag{(a)}$$

در تصویربرداری از رشد حباب و قطر حباب، از دوربین پرسرعت ۹۶۰ تصویر در هر ثانیه استفاده شدهاست و تحلیل و بررسی و جمعآوری اطلاعات، به کمک نرمافزارهای صفحه گسترده، اتوکد، آنالیز تصاویر-کلمکس، نرم افزار آماری–اس پی اس اس¹و مینی تب،^۵صورت پذیرفتهاست.

۴- نتایج و تحلیل آنها

جدول ۱- مدل پیشنهادی برای تخمین شار حرارتی در جوشش استخری روی سیم صاف و شبکه سیمی با ابعاد مش ۰/۵ میلیمتر در سیال با دمای ۳۰ درجه سانتی گراد

میانگین خطای مطلق	رابطه همبستگی	مدل تابع	مدل
•/٢۶	$q'' = 1.08 + ((V^{0.07}) \times (W^{0.76}) \times (L^{-0.84}) \times (\Delta T^{0.52}) \times (h^{0.06}))$	رابطه غيرخطي	١
1/88	$q'' = 911.59 + 2202.52 \times V + 10.04 \times W - 416.14 \times L - 215.03 \times \Delta T - 764.12 \times h$	رابطه خطی	٢

- **نمودار ۱** مدل خطی و غیرخطی شار حرارتی سیم صاف و شبکه سیمی با ابعاد مش ۰/۵ میلیمتر در سیال با دمای ۳۰ درجه سانتیگراد
- ¹ Excel
- ² Auto Cad
- ³ Clemex Vision
- ⁴ SPSS
- ⁵ Minitab

برای حصول اطمینان از صحت عملکرد دستگاهها و تجهیزات آزمایش، بررسی جوشش استخری با اعمال شار حرارتی، روی یک سیم صاف و شبکه سیمی با ابعاد مش ۵/۰ در ۵/۰ میلیمتر در آب دیونیزه با دمای ۳۰ درجه سانتی گراد صورت پذیرفت و مشاهده گردید رابطه مستقیم بین شار حرارتی و اختلاف دما برقرار است. در جدول (۱)، مدل پیشنهادی برای تخمین شار حرارتی و در نمودار (۱) مدل خطی و غیرخطی شار حرارتی سیم صاف و شبکه سیمی با ابعاد مش ۵/۰ میلیمتر در سیال با دمای ۳۰ درجه سانتی گراد نشان داده شدهاست.

۴–۱– آزمایش تکرارپذیری

برای حصول اطمینان از روند صحیح انجام آزمایشها، تکرار آزمایش تا چهار مرحله صورت پذیرفت و نتایج از روش تست نرمال توسط نرم افزار مینی تب محاسبه شد و مشاهده گردید نتایج از توزیع نرمال پیروی مینماید و آزمایش تکرارپذیر است. مینماید و آزمایش تکرارپذیر است. در نمودار (۲) تغییرات شار حرارتی و اختلاف دمای سیال و حالت اشباع در شبکه سیمی با ابعاد مش الف-۵/۰ در ۵/۰ میلیمتر ، ب- ۱ در ۱ میلیمتر، ج- ۲ در ۲ میلیمتر و آب دیونیزه با دمای ۳۰ درجه سانتی گراد با چهار مرحله تکرار نشان داده شدهاست.

۴–۲– شار حرارتی بحرانی برای ارائه روابط همبستگی شار حرارتی بحرانی از نتایج آزمایش نحوه جوشش استخری آب دیونیزه روی شبکه سیمی استفاده شدهاست. ابتدا آزمایش برای شبکه سیمی با ابعاد مش ۵/۰ میلیمتر با اعمال شار حرارتی و افزایش آن در آب دیونیزه با دمای ۳۰، ۷۰ و ۱۰۰ درجه سانتیگراد انجام شد. در ادامه آزمایش برای شبکه سیمی با ابعاد مش ۱ و ۲ میلیمتر تکرار گردید که در جدول (۲)، نتایج شار حرارتی بحرانی هریک از برای شبکههای سیمی و در نمودار (۳) تغییرات شار حرارتی و اختلاف دمای سیال و حالت اشباع در شبکه سیمی با ابعاد مش ۵ و ۲ میلیمتر و آب دیونیزه با دمای ۳۰، ۷۰ و ۱۰۰ درجه سانتیگراد نشان داده شدهاست.

نمودار ۲- تغییرات شار حرارتی و اختلاف دمای سیال و حالت اشباع در شبکه سیمی با ابعاد مش (**الف)** ۰/۵ در ۰/۵ میلیمتر ، (ب) ۱ در ۱ میلیمتر، (ج) ۲ در ۲ میلیمتر و آب دیونیزه با دمای ۳۰ درجه سانتی گراد با چهار مرحله تکرار

۱ و ۲ میلیمتر و آب دیونیزه با دمای ۳۰، ۷۰ و ۱۰۰ درجه	۱- شار حرارتی بحرانی شبکه سیمی با ابعاد مش ۱٬۰/۵ و	جدول ۲
		سانتی گراد

شار حرارتی بحرانی (کیلووات بر مترمربع)			العاد	
دمای سیال ۱۰۰ درجه	دمای سیال ۷۰ درجه	دمای سیال ۳۰ درجه	شکه(مامت)	
سانتیگراد	سانتیگراد	سانتیگراد	سبخه (مینیمتر)	
۱۳۰۵	14.7	۱۵۳۳	• /۵	
7811	۲۷۸۲	۳۰۴۸	١	
۵۱۰۷	۵۳۸۹	۵۸۴۷	٢	

(ب) شبکه ۱ میلیمتر-سیال ۳۰، ۷۰ و ۱۰۰ درجه سانتی گراد

نشریهٔ مهندسی مکانیک ایران، دوره ۲۵، شماره ۳، شماره پیاپی۷۲، پاییز ۱۴۰۲

(ج) شبکه ۲ میلیمتر- سیال ۳۰، ۷۰ و ۱۰۰ درجه سانتی گراد نمودار ۳- تغییرات شار حرارتی و اختلاف دمای سیال و حالت اشباع در شبکه سیمی با ابعاد مش ۰/۵، ۱ و ۲ میلیمتر و آب دیونیزه با دمای ۳۰، ۷۰ و ۱۰۰ درجه سانتی گراد

در بررسی جوشش استخری پژوهشهای پیشین، تأثیر زبری سطح و زاویه تماس نیز مورد توجه بودهاست [۲۰،۱۹]. در صورت عدم وجود اطلاعات کافی، سبب بروز خطای بسیاری در نتایج بهدست آمده برای مقدار شار حرارتی بحرانی خواهد شد که به همین دلیل در این پژوهش از تعداد شبکه، جریان الکتریکی، مقاومت الکتریکی، دمای سیال و ضریب انتقال حرارت جابجایی بهعنوان پارامترهای مؤثر استفاده شدهاست تا بتوان به صورت سادهتری مقدار شار حرارتی بحرانی را تخمین زد. با توجه به همبستگی پارامترها ملاحظه میشود با افزایش دمای سیال و ضریب انتقال حرارت جابجایی بهعنوان پارامترهای مؤثر استفاده شدهاست تا بتوان می افزایش دمای سیال، به دلیل افزایش دمای سطح سیم، تعداد حبابهای تشکیل شده روی شبکه سیمی افزایش یافته و با ترکیب حبابها، حبابهای بزرگتری بوجود آمده و فضای خالی درون حباب موجب میشود تا شبکه سیمی در شار حرارتی بحرانی کمتری شروع به سرخ شدن نموده و پس از گذشت زمان افزایش ایعاد شبکه نیز شار حرارتی بحرانی افزایش مییابد. برای یکپارچهسازی نتایج، در جدول (۳)، مدل افزایش ایعاد شبکه نیز شار حرارتی بحرانی افزایش مییابد. برای یکپارچهسازی نتایج، در جدول (۳)، مدل پیشنهادی برای تخمین شار حرارتی بحرانی افزایش مییابد. برای یکپارچهسازی نتایج، در جدول (۳)، مدل سیانتی گراد الف- تجربی، ب- مدل غیرخطی، ج- مدل خطی نشان داده شدهاست.

میانگین خطای مطلق	رابطه همبستگی	مدل تابع	مدل
•	$CHF = -30.19 + ((n^{-0.17}) \times (I^{4.38}) \times (R^{2.24}) \times (T_W^{-0.01}) \times (h^{-1.83}))$	رابطه غيرخطي	١
•	$CHF = 1868.72 + 2.44 \times n + 136.9 \times I + 37395.83 \times R \\ - 16.98 \times T_W - 664.92 \times h$	رابطه خطى	٢

جدول ۳ – مدل پیشنهادی برای تخمین شار حرارتی بحرانی در جوشش استخری روی شبکه سیمی

نشریهٔ مهندسی مکانیک ایران، دوره ۲۵، شماره ۳، شماره پیاپی ۷۲، پاییز ۱۴۰۲

نمودار ۴ – شار حرارتی بحرانی شبکه سیمی با ابعاد مش ۱،۰/۵ و ۲ میلیمتر در سیال با دمای ۳۰، ۷۰ و ۱۰۰ درجه سانتی گراد (الف) تجربی، (ب) مدل غیرخطی، (ج) مدل خطی

نشریهٔ مهندسی مکانیک ایران، دوره ۲۵، شماره ۳، شماره پیاپی۷۲، پاییز ۱۴۰۲

مطابق نتایج بهدست آمده ملاحظه میشود که با افزایش ابعاد شبکه و افزایش دمای سیال، شار حرارتی بحرانی افزایشی است. در شرایط شبکه سیمی با ابعاد مش ثابت، سیال با دمای ثابت و شار حرارتی کمتر از شار حرارتی بحرانی، دمای سیم افزایش مییابد و در شرایط افزایش ابعاد شبکه، سیال با دمای ثابت و شار حرارتی بحرانی، دمای سیم افزایشی است. خطای مطلق بهدست آمده در مدلهای غیر خطی و خطی صفر میباشد و در شرایط مختلف، خطای محاسباتی وجود دارد که نشان دهنده عدم وابستگی خطا به شرایطی خاص است و مدلهای ارائه شده را می توان برای شرایط مختلف، مورد استفاده قرار داد.

۴-۳- ضریب انتقال حرارت

برای بررسی ضریب انتقال حرارت جابجایی شبکه سیمی، ابتدا آزمایش برای شبکه سیمی با ابعاد مش ۸/۵ میلیمتر، با اعمال شار حرارتی و افزایش آن در آب دیونیزه با دمای ۳۰، ۷۰ و ۱۰۰ درجه سانتی گراد انجام شد. در ادامه آزمایش برای شبکه سیمی با ابعاد مش ۱ و ۲ میلیمتر، با اعمال شار حرارتی بحرانی در آب دیونیزه با دمای ۳۰، ۷۰ و ۱۰۰ درجه سانتی گراد تکرار گردید.

در شبکه سیمی با ابعاد مش ثابت، ضریب انتقال حرارت جابجایی در حالت شارحرارتی ثابت و دما متغیر در شار حرارتی کمتر از شارحرارتی بحرانی، باری هر شار ثابت میباشد اما در شار حرارتی بحرانی کاهشی است. همچنین در شبکه سیمی با افزایش ابعاد مش، ضریب انتقال حرارت جابجایی در حالت شار حرارتی متغیر و دما ثابت در کمتر از شار حرارتی بحرانی، افزایش مییابد و در شار حرارتی بحرانی نیز کاهشی است. در شبکه سیمی با ابعاد مش ثابت، با افزایش دمای سیال در شار حرارتی ثابت و کمتر از شار حرارتی بحرانی، ضریب انتقال حرارت ثابت بوده اما در شار حرارتی بحرانی، ضریب انتقال حرارت کاهش مییابد. همچنین در شبکه سیمی با ابعاد مش ثابت، با افزایش دمای سیال در شار حرارتی ثابت و کمتر از شار حرارتی بحرانی، ضریب انتقال حرارت ثابت بوده اما در شار حرارتی بحرانی، ضریب انتقال حرارت کاهش مییابد. همچنین در شبکه سیمی با ابعاد مش ثابت، با افزایش دمای سیال و افزایش شار حرارتی تا کمتر از شار حرارتی بحرانی، ضریب انتقال حرارت افزایشی است اما در شار حرارتی بحرانی، ضریب انتقال حرارت کاهش مییابد.

نمودار ۵ – (الف) نمودار تغییرات ضریب انتقال حرارت جابجایی، (ب) مقایسه ضریب انتقال حرارت جابجایی در شبکه سیمی با ابعاد مش ۰/۵، ۱ و ۲ میلیمتر و آب دیونیزه با دمای ۳۰، ۷۰ و ۱۰۰ درجه سانتی گراد

نشریهٔ مهندسی مکانیک ایران، دوره ۲۵، شماره ۳، شماره پیاپی ۷۲، پاییز ۱۴۰۲

با ابعاد مش شبکه سیمی در دمای ثابت سیال، سطح سیم کاهش یافته که در نتیجه، ضریب انتقال حرارت جابجایی کاهش پیدا می کند که در نمودار (۵)، الف- نمودار تغییرات ضریب انتقال حرارت جابجایی، ب-مقایسه ضریب انتقال حرارت جابجایی در شبکه سیمی با ابعاد مش ۱٬۰/۵ و ۲ میلیمتر و آب دیونیزه با دمای ۳۰، ۷۰ و ۱۰۰ درجه سانتی گراد نشان داده شده است. در بررسی ضریب انتقال حرارت در جوشش استخری پژوهشهای پیشین، تأثیر جنس، هندسه و زاویه سطح المنت نسبت به افق نیز مورد توجه بودهاست [۳، ۲۲ و ۲۳]. در صورت عدم وجود اطلاعات کافی، سبب بروز خطای بسیاری در نتایج بهدست آمده برای مقدار ضریب انتقال حرارت خواهد شد. در این پژوهش از زاویه سطح المنت صرفنظر شدهاست تا بتوان بهصورت سادهتری ضریب انتقال حرارت را بهدست آورد. با توجه به نتایج، ملاحظه می شود در شبکه سیمی با ابعاد مش ثابت، با افزایش دمای سیال در شار حرارتی ثابت و کمتر از شار حرارتی بحرانی، ضریب انتقال حرارت ثابت بوده اما در شار حرارتی بحرانی، ضریب انتقال حرارت کاهش می یابد. همچنین در شبکه سیمی با ابعاد مش ثابت، با افزایش دمای سیال و افزایش شار حرارتی تا کمتر از شار حرارتی بحرانی، به دلیل ثابت بودن سطح شبکه سیمی ضریب انتقال حرارت افزایشی است اما در شار حرارتی بحرانی به دلیل کاهش شار حرارتی بحرانی در دمای سیال از ۳۰ به ۷۰ و ۱۰۰ درجه سانتی گراد و ثابت بودن سطح شبکه سیمی در ابعاد مش ثابت، ضریب انتقال حرارت جابجایی کاهش می ابد. با افزایش ابعاد مش شبکه سیمی در دمای ثابت سیال، سطح سیم کاهش یافته که در نتیجه، ضریب انتقال حرارت جابجایی کاهش پیدا می کند. به طور کلی ملاحظه می شود که در شبکه سیمی با افزایش ۴ برابری ابعاد مش در سیال دمای ۳۰، ۷۰ و ۱۰۰ درجه سانتی گراد در شار حرارتی بحرانی، ضریب انتقال حرارت ۷/۰٪ کاهش می یابد.

۴-۴- رشد و جدایش حباب

برای بررسی رشد و جدایش حباب و ارائه روابط همبستگی تخمین قطر حباب روی شبکه سیمی، دو حالت (شار ثابت-دما متغیر و دما ثابت-شار متغیر) در نظر گرفته شده است. ابتدا آزمایش برای شبکه سیمی با ابعاد مش ۵/۰ میلیمتر با اعمال شار حرارتی و افزایش آن در آب دیونیزه با دمای ۳۰، ۷۰ و ۱۰۰ درجه سانتی گراد انجام شد. در ادامه آزمایش برای شبکه سیمی با ابعاد مش ۱ و ۲ میلیمتر تکرار گردیده و به کمک تصویربرداری با دوربین پرسرعت در هر میلی ثانیه، پردازش و جداسازی تصاویر در هر فریم صورت پذیرفته و قطر حبابها به کمک نرم افزر کلمکس و اتوکد با مقیاس ۱۰۱ تعیین میشود. تصاویر با مقیاس ۱۰۱ وارد نرمافزار اتوکد شده و به کمک نرم افزر کلمکس و اتوکد با مقیاس ۱۰۱ تعیین میشود. تصاویر با مقیاس اندا زاد نرمافزار اتوکد شده و به کمک ابزار اندازه، قطر هریک از حبابها اندازه گیری شده و جهت حصول اندازه گیری ۱۰۰۰۰ میلیمتر مشاهده گردید. میزان رشد حباب، با تفاضل قطر حباب در هر فریم نسبت به فریم قبل و به کمک صفحه گسترده تعیین می گردد. تصاویر رشد و جدایش حباب در شار حرارتی کمتر از شار حرارتی بحرانی در سیال با دمای ۱۰۰ درجه سانتی گراد ارائه می شود و با توجه به این که رشد حباب و شار حرارتی بحرانی در سیال با دمای ۱۰۰ درجه سانتی گراد ارائه می شود و با توجه به این که رشد حباب و شار حرارتی بحرانی در سیال با دمای ۱۰۰ درجه سانتی گراد ارائه می شود و با توجه به این که رشد حباب و شار حرارتی بحرانی در سیال با دمای ۱۰۰ درجه سانتی گراد ارائه می شود و با توجه به این که رشد حباب و شار حرارتی بحرانی در سیال با دمای ۱۰۰ درجه سانتی گراد ارائه می شود و با توجه به این که رشد حباب و شار حرارتی بحرانی در سیل با دمای ۱۰۰ درجه سانتی گراد ارائه می شود و با توجه به این که رشد حباب و شرا حرارتی بحرانی در نظر گرفته شده است. در شکل ۲) قطر و رشد حباب در جوشش استخری ارائه شده است.

(الف) قطر حباب در شبکه سیمی با ابعاد مش ۰/۵ میلیمتر، شار حرارتی ۱۰۶، ۴۲۴ و۸۶۱ کیلووات بر متر مربع

(ب) رشد حباب در شبکه سیمی با ابعاد مش ۵/۰ میلیمتر، شار حرارتی ۸۶۱ کیلووات بر مترمربع

(پ) رشد حباب در شبکه سیمی با ابعاد مش ۵/۵ میلیمتر، شار حرارتی بحرانی ۱۳۰۵ کیلووات بر مترمربع

(ت) قطر حباب در شبکه سیمی با ابعاد مش ۱ میلیمتر، شار حرارتی ۲۶۹، ۱۰۱۱، ۲۰۸۳ کیلووات بر متر مربع

(ج) رشد حباب در شبکه سیمی با ابعاد مش ۱ میلیمتر، شار حرارتی بحرانی ۲۶۱۱ کیلووات بر مترمربع

(چ) قطر حباب در شبکه سیمی با ابعاد مش ۲ میلیمتر، شار حرارتی ۵۸۴، ۲۰۵۱ و ۴۰۲۸ کیلووات بر متر مربع

(خ) رشد حباب در شبکه سیمی با ابعاد مش ۲ میلیمتر، شار حرارتی بحرانی ۵۱۰۷ کیلووات بر مترمربع شکل ۲ – قطر حباب و رشد حباب در جوشش استخری آب دیونیزه روی شبکه سیمی با ابعاد مش ۰۵/۰، ۱ و ۲ میلیمتر در دمای آب ۱۰۰ درجه سانتی گراد

در بررسی قطر حباب در پژوهشهای پیشین، تأثیر تغییر فشار کاری نیز مورد توجه بودهاست [۱۰]. در صورت عدم وجود اطلاعات کافی، سبب بروز خطای بسیاری در نتایج بهدست آمده برای مقدار قطر حباب خواهد شد که در این پژوهش از تعداد شبکه، زمان، شار حرارتی، ولتاژ الکتریکی، جریان الکتریکی، مقاومت الکتریکی و دمای سیال، بهعنوان پارامترهای مؤثر استفاده شدهاست تا بتوان بهصورت سادهتری مقدار قطر حباب را تخمین زد. با توجه به نتایج ملاحظه میشود با اعمال شار حرارتی، ابتدا حبابها به صورت عمودی و به طرف پایین شکل گرفته و در جهت افقی در طول شبکه حرکت میکند، سپس با افزایش شار حرارتی، قطر حبابها بزرگتر شده و با ترکیب شدن با یکدیگر از روی شبکه جدا میشوند و قطر حباب فقط در لحظه جدایش از سطح شبکه سیمی، برای مدت زمان کوتاهی کاهش مییابد که دلیل آن کم بودن دمای سیال نسبت به حالت اشباع (۱۰۰ درجه سانتیگراد) و انتقال حرارت از بخار به مایع و تغییر فاز از حالت بخار به مایع است [۷]. همچنین ملاحظه میشود با افزایش شار حرارتی و افزایش دمای سیال، قطر حبابها سیال نسبت به حالت اشباع (۱۰۰ درجه سانتیگراد) و انتقال حرارت از بخار به مایع و تغییر فاز از حالت بخار به مایع است [۷]. همچنین ملاحظه میشود با افزایش شار حرارتی و افزایش دمای سیال، قطر حبابها سیشتر میگردد. در شار حرارتی بحرانی، به دلیل عدم انتقال حرارت از بخار به مایع و تغییر فاز از حالت سرخ شدن نموده و پس از گذشت زمان به درخشندگی کامل رسیده و پس از آن دچار گسیختگی میشوند.

میانگین خطای مطلق	رابطه همبستگی	مدل تابع	مدل
•/••۴	$\begin{split} D_B &= 1.2 + ((n^{12.09}) \times (t^{0.24}) \times (q^{"-15.37}) \times (V^{17.81}) \\ &\times (I^{13.18}) \times (R^{3.07}) \times (T_W^{6.76})) \end{split}$	رابطه غيرخطي	١
۱/۸۱	$D_B = -12.41 - 1.04 \times n + 0.04 \times t + 0.001 \times q'' - 0.36 \times V + 0.06 \times I + 49.03 \times R + 0.13 \times T_W$	رابطه خطی	٢

جدول ۴- مدل پیشنهادی برای تخمین قطر حباب در جوشش استخری روی شبکه سیمی

نشریهٔ مهندسی مکانیک ایران، دوره ۲۵، شماره ۳، شماره پیاپی۷۲، پاییز ۱۴۰۲

(ج)

نمودار ۶- قطر حباب روی شبکه سیمی با ابعاد مش ۰۵/۵ و ۲ میلیمتر در سیال با دمای ۳۰، ۷۰ و ۱۰۰ درجه سانتی گراد (خطای کل ۰/۰۰۱ میلیمتر) (الف) تجربی، (ب) مدل غیرخطی، (ج) مدل خطی

برای یکپارچهسازی نتایج، در جدول (۴)، مدل پیشنهادی برای تخمین قطر حباب در جوشش استخری روی شبکه سیمی و در نمودار (۶) قطر حباب روی شبکه سیمی با ابعاد مش ۱۰/۵ و ۲ میلیمتر در سیال با دمای ۳۰، ۷۰ و ۱۰۰ درجه سانتیگراد الف- تجربی، ب- مدل غیرخطی، ج- مدل خطی، نشان داده شدهاست. خطای مطلق بهدست آمده در مدلهای غیر خطی و خطی به ترتیب ۰٬۰۰۴٪ و ۱/۸۱٪ میباشد و در شرایط مختلف، خطای محاسباتی وجود دارد که نشاندهنده عدم وابستگی خطا به شرایطی خاص است و مدلهای ارائهشده را میتوان برای شرایط مختلف و با خطای قابلقبول، مورد استفاده قرار داد.

۴-۵- فرکانس رشد حباب

برای بررسی و ارائه روابط همبستگی فرکانس رشد حباب در آب دیونیزه با دمای ۳۰، ۷۰ و ۱۰۰ درجه سانتی گراد روی شبکه سیمی، با اعمال شار حرارتی و افزایش آن، زمان رشد و زمان انتظار استخراج گردید و به کمک تصویربرداری با دوربین پرسرعت در هر میلی ثانیه، پردازش و جداسازی تصاویر در هر فریم صورت پذیرفته و زمان جوانهزنی اولین حباب تعیین می شود. پس از آن با توجه به تصاویر زمان جدایش حباب از سطح سیم و مدت زمان انتظار برای جوانهزنی حبابهای جدید مشخص گردیده و مدت زمان رشد حباب از تفاضل زمان جدایش و زمان جوانهزنی و همچنین فرکانس رشد حباب در صفحه گسترده تعیین می گردد. در بررسی فرکانس رشد حباب در پژوهشهای پیشین، تأثیر تغییر فشار کاری نیز مورد توجه بودهاست [۱۰]. در صورت عدم وجود اطلاعات کافی، سبب بروز خطای بسیاری در نتایج بهدست آمده برای مقدار فرکانس رشد حباب خواهد شد که به همین دلیل در این پژوهش از تعداد شبکه، شار حرارتی، دمای سیال، ولتاژ الكتريكي، جريان الكتريكي و مقاومت الكتريكي بهعنوان پارامترهاي مؤثر استفاده شدهاست تا بتوان بهصورت سادهتری مقدار شار حرارتی بحرانی را تخمین زد. با توجه به همبستگی پارامترها ملاحظه می شود با افزایش ابعاد مش شبکه، زمان رشد و زمان انتظار افزایش یافته و فرکانس جدایش حباب کاهش می یابد. در نمودار (۷) فرکانس رشد حباب روی شبکه سیمی با ابعاد مش ۱٬۰/۵ و ۲ میلیمتر در سیال با دمای ۳۰، ۷۰ و ۱۰۰ درجه سانتی گراد الف- تجربی، ب- مدل غیرخطی، ج- مدل خطی و همچنین برای یکپارچهسازی نتایج، در جدول (۵)، مدل پیشنهادی برای تخمین فرکانس رشد حباب در جوشش استخری روی شبکه سیمی نشان داده شدهاست.

نشریهٔ مهندسی مکانیک ایران، دوره ۲۵، شماره ۳، شماره پیاپی۷۲، پاییز ۱۴۰۲

(ج)

نمودار ۷- فرکانس رشد حباب روی شبکه سیمی با ابعاد مش ۰۰/۵ و ۲ میلیمتر در سیال با دمای ۳۰، ۷۰ و ۱۰۰ درجه سانتی گراد (خطای کل ۰/۰۰۱ حباب بر میلی ثانیه) (الف) تجربی، (ب) مدل غیرخطی، (ج) مدل خطی

میانگین خطای مطلق	رابطه همبستگی	مدل تابع	مدل
•/••• ١	$ f = 0.011 + ((n^{-0.522}) \times (q^{"-4.333}) \times (T_W^{0.964}) \times (V^{8.279}) \times (I^{2.317})) $	رابطه غیرخطی	١
•/•••٢	$ \begin{aligned} f &= -0.003 - 1.44 \times 10^{-5} \times n + 4.68 \times 10^{-6} \times q'' + 1.87 \\ &\times 10^{-4} \times T_W - 0.009 \times V + 1.65 \times 10^{-3} \times I \end{aligned} $	رابطه خطی	٢

جدول ۵- مدل پیشنهادی برای تخمین فرکانس رشد حباب در جوشش استخری روی شبکه سیمی

خطای مطلق بهدست آمده در مدلهای غیر خطی و خطی به ترتیب ۰۰۰۰۰٪ و ۰۰۰۰۰٪ میباشد و در شرایط مختلف، خطای محاسباتی وجود دارد که نشاندهنده عدم وابستگی خطا به شرایطی خاص است و مدلهای ارائهشده را میتوان برای شرایط مختلف و با خطای قابلقبول، مورد استفاده قرار داد. ماکزیمم فرکانس رشد حباب مربوط به شبکه سیمی با ابعاد ۱/۰ میلیمتر در سیال ۱۰۰ درجه سانتی گراد، ۱۰۷۶۳ حباب بر میلی ثانیه میباشد، ماکزیمم زمان رشد و ماکزیمم زمان انتظار حباب مربوط به شبکه سیمی با ابعاد مش ۲ میلیمتر در سیال ۳۰ درجه سانتی گراد و به ترتیب ۴۷ و ۲۶ میلی ثانیه است.

۴-۶- چگالی نقاط مولد حباب

برای بررسی و ارائه روابط همبستگی چگالی نقاط مولد آب دیونیزه با دمای ۳۰، ۷۰ و ۱۰۰ درجه سانتی گراد روی شبکه سیمی، با اعمال شار حرارتی و افزایش آن، نتایج استخراج گردید و به کمک تصویربرداری با دوربین پرسرعت در هر میلیثانیه، پردازش و جداسازی تصاویر در هر فریم صورت پذیرفته و تعداد حباب در هر فریم استخراج می گردد که با استفاده از تقسیم تعداد کل حباب در هر میلی ثانیه به مساحت کل المنت، نتایج در صفحه گسترده تعیین می شود.

در بررسی چگالی نقاط مولد حباب در پژوهشهای پیشین، تأثیر شکل سطوح نیز مورد توجه بودهاست [۱۸]. در صورت عدم وجود اطلاعات کافی، سبب بروز خطای بسیاری در نتایج بهدست آمده برای مقدار چگالی نقاط مولد حباب خواهد شد که به همین دلیل در این پژوهش از تعداد شبکه، شار حرارتی، دمای سیال، مقاومت الکتریکی، ولتاژ الکتریکی، جریان الکتریکی بهعنوان پارامترهای مؤثر استفاده شدهاست تا بتوان بهصورت سادهتری مقدار چگالی نقاط مولد حباب را تخمین زد. با توجه به نتایج، ملاحظه میشود با افزایش شار حرارتی، چگالی نقاط مولد حباب افزایش مییابد و همچنین با افزایش ابعاد شبکه، چگالی نقاط مولد حباب کم میشود.

برای یکپارچهسازی نتایج، در جدول (۶)، مدل پیشنهادی برای تخمین چگالی نقاط مولد حباب در جوشش استخری روی شبکه سیمی و در نمودار (۸) چگالی نقاط مولد حباب روی شبکه سیمی با ابعاد مش ۱۰،۵ و ۲ میلیمتر در سیال با دمای ۳۰، ۷۰ و ۱۰۰ درجه سانتی گراد الف- تجربی، ب- مدل غیرخطی، ج- مدل خطی، نشان داده شدهاست.

میانگین خطای مطلق	رابطه همبستگی	مدل تابع	مدل
•/1۴	$NSD = -9.78 + n^{0.498} + q^{"0.276} + T_W^{0.559} + V^{-32.19} + I^{-6.29} + R^{717.02}$	رابطه غیرخطی	١
•/•۴	$NSD = 40.86 - 0.002 \times n + 0.002 \times q'' + 0.093 \times T_W$ -1.54 \times V + 0.24 \times I - 174.96 \times R	رابطه خطی	٢

جدول ۶- مدل پیشنهادی برای تخمین چگالی نقاط مولد حباب در جوشش استخری روی شبکه سیمی

نمودار ۸- چگالی نقاط مولد حباب روی شبکه سیمی با ابعاد مش ۱٬۰/۵ و ۲ میلیمتر در سیال با دمای ۳۰، ۷۰ و ۱۰۰ درجه سانتی گراد (خطای کل ۰/۰۱ بر سانتی متر مربع) **الف** – تجربی، **ب** – مدل غیرخطی، **ج** – مدل خطی

۵- نتیجه گیری

در این پژوهش هدف از مطالعه، بررسی فرآیند جوشش استخری روی شبکه سیمی بود که با توجه به آزمایشها، مشاهدات، محاسبات و تحلیلهای صورت پذیرفته میتوان نتیجه گرفت در شار حرارتی بحرانی با افزایش دمای سیال، تعداد حبابهای تشکیل شده روی شبکه سیمی افزایش یافته و با ترکیب حبابها، حبابهای بزرگتری بوجود آمده و در ابتدای سرخشدگی شبکه سیمی، شار حرارتی بحرانی رخداده و در شار حرارتی بحرانی کمتری شروع به سرخ شدن نموده و پس از گذشت زمان کوتاهی گسیخته شود. شار حرارتی بحرانی متأثر از ابعاد شبکه سیمی بوده و با افزایش ابعاد شبکه در سیال با دمای ثابت، شار حرارتی بحرانی افزایش مییابد. بر اساس مدل توابع در پیشبینی شار حرارتی بحرانی، مؤثرترین پارامتر، جریان الکتریکی اعمال شده میباشد.

به طور کلی ملاحظه می شود که در شبکه سیمی با افزایش ۴ برابری ابعاد مش در سیال دمای ۳۰، ۷۰ و ۱۰۰ درجه سانتی گراد در شار حرارتی بحرانی، ضریب انتقال حرارت ۲/۰٪ کاهش می یابد. با اعمال شار حرارتی، ابتدا حبابها به صورت عمودی و به طرف پایین شکل گرفته و در جهت افقی در طول شبکه حرکت می کنند. قطر حباب فقط در لحظه جدایش از سطح شبکه سیمی، برای مدت زمان کوتاهی به دلیل کم بودن دمای سیال نسبت به حالت اشباع (۱۰۰ درجه سانتی گراد) و انتقال حرارت از بخار به مایع و تغییر فاز از حالت بخار به مایع کاهش یافته و با افزایش شار حرارتی، قطر حبابها بزرگتر شده و با ترکیب با یکدیگر از روی شبکه جدا می شود. بر اساس مدل توابع در پیش بینی قطر حباب، مؤثرترین پارامترها، ولتاژ الکتریکی اعمال شده و تعداد شبکه می باشد. با افزایش ابعاد مش شبکه، زمان رشد و زمان انتظار افزایش یافته و فرکانس رشد و جدایش حباب کاهش می یابد. ماکزیمم فرکانس رشد حباب مربوط به شبکه سیمی با ابعاد ماکزیمم زمان انتظار حباب مربوط به شبکه سیمی با ابعاد مش ۲ میلی می باند، ماکزیمم زمان رشد و ماکزیمم زمان انتظار حباب مربوط به شبکه سیمی با ابعاد مش ۲ میلی می بلی می اختار افزایش یافته و به تریب ۲۷ و ۲۶ میلی ثانیه است.

بر اساس مدل توابع در پیشبینی فرکانس رشد حباب، مؤثرترین پارامتر، شار حرارتی اعمال شده به شبکه سیمی میباشد. با افزایش شار حرارتی، چگالی نقاط مولد حباب افزایش مییابد. و همچنین با افزایش ابعاد شبکه، چگالی نقاط مولد حباب کم میشود. بر اساس مدل توابع در پیشبینی چگالی نقاط مولد حباب، مؤثرترین پارامتر، تعداد شبکه میباشد. با توجه به خطای مطلق بهدست آمده در مدلهای غیر خطی و خطی و عدم وابستگی خطا، مدلهای ارائه شده را میتوان برای شرایط مختلف و با خطای قابل قبول، مورد استفاده قرار داد.

مراجع

[1] H. Yang, "Experimental and Numerical Investigation of Pool Boiling Heat Transfer on Engineered Nano-finned Surfaces," 2014. [Online]. Available: https://hdl.handle.net/1969.1/153309.

[2] G. Liang and I. Mudawar, "Review of Pool Boiling Enhancement by Surface Modification," *International Journal of Heat and Mass Transfer*, Vol. 128, pp. 892-933, 2019, doi: <u>https://doi.org/10.1016/j.ijheatmasstransfer.2018.09.026</u>.

[3] G. Liang and I. Mudawar, "Pool Boiling Critical Heat Flux (CHF)–Part 1: Review of Mechanisms, Models, and Correlations," *International Journal of Heat and Mass Transfer*, Vol. 117, pp. 1352-1367, 2018, doi: <u>https://doi.org/10.1016/j.ijheatmasstransfer.2017.09.134</u>.

[4] K. Kouloulias, A. Sergis, Y. Hardalupas, and T. Barrett, "Visualisation of Subcooled Pool Boiling in Nanofluids," *Fusion Engineering and Design*, Vol. 146, pp. 153-156, 2019, doi: <u>https://doi.org/10.1016/j.fusengdes.2018.12.005</u>.

[5] A. Marie, S. Cioulachtjian, S. Lips, and V. Sartre, "Thermal Interactions Between Nucleation Sites and the Solid Wall During Pool Boiling of a Pure Fluid: A Review," *International Journal of Thermal Sciences*, Vol. 174, p. 107388, 2022, doi: https://doi.org/10.1016/j.ijthermalsci.2021.107388.

[6] N. Colgan, J. L. Bottini, Z. J. Ooi, and C. S. Brooks, "Experimental Study of Wall Nucleation Characteristics in Flow Boiling under Subatmospheric Pressures in a Vertical Square Channel," *International Journal of Heat and Mass Transfer*, Vol. 134, pp. 58-68, 2019, doi: <u>https://doi.org/10.1016/j.ijheatmasstransfer.2018.12.153</u>.

[7] L. Zhang, S. Gong, Z. Lu, P. Cheng, and E. N. Wang, "A Unified Relationship between Bubble Ddeparture Frequency and Diameter During Saturated Nnucleate Pool Boiling," *International Journal of Heat and Mass Transfer*, Vol. 165, p. 120640, 2021, doi: <u>https://doi.org/10.1016/j.ijheatmasstransfer.2020.120640</u>.

[8] R. Pastuszko, R. Kaniowski, and T. M. Wójcik, "Comparison of Pool Boiling Performance for Plain Micro-fins and Micro-fins with a Porous Layer," *Applied Thermal Engineering*, Vol. 166, p. 114658, 2020, doi: https://doi.org/10.1016/j.applthermaleng.2019.114658.

[9] K. Wang, H. Gong, L. Wang, N. Erkan, and K. Okamoto, "Effects of a Porous Honeycomb Structure on Critical Heat Flux in Downward-facing Saturated Pool Boiling," *Applied Thermal Engineering*, Vol. 170, p. 115036, 2020, doi: <u>https://doi.org/10.1016/j.applthermaleng.2020.115036</u>.

[10] C. Zhang, L. Zhang, H. Xu, P. Li, and B. Qian, "Performance of Pool Boiling with 3D Grid Structure Manufactured by Selective Laser Melting Technique," *International Journal of Heat and Mass Transfer*, Vol. 128, pp. 570-580, 2019, doi: https://doi.org/10.1016/j.ijheatmasstransfer.2018.09.021.

[11] D. Zhong, Z. Li, and Z. Guo, "Critical Heat Flux for Downward-facing Saturated Pool Boiling on Pin Fin Surfaces," *International Journal of Heat and Mass Transfer*, Vol. 87, pp. 201-211, 2015, doi: https://doi.org/10.1016/j.ijheatmasstransfer.2015.04.001.

[12] R. K. Gouda, M. Pathak, and M. K. Khan, "Pool Boiling Heat Transfer Enhancement with Segmented Finned Microchannels Structured Surface," *International Journal of Heat and Mass Transfer*, Vol. 127, pp. 39-50, 2018, doi: https://doi.org/10.1016/j.ijheatmasstransfer.2018.06.115.

[13] K. Laqua, K. Malone, M. Hoffmann, D. Krause, and M. Schlüter, "Methane Bubble Rise Velocities under Deep-sea Conditions—Influence of Initial Shape Deformation," *Colloids and Surfaces A: Physicochemical and Engineering Aspects*, Vol. 505, pp. 106-117, 2016, doi: <u>https://doi.org/10.1016/j.colsurfa.2016.01.041</u>.

[14] M. Dadjoo, N. Etesami, and M. N. Esfahany, "Influence of Orientation and Roughness of Heater Surface on Critical Heat Flux and Pool Boiling Heat Transfer Coefficient of Nanofluid," *Applied Thermal Engineering*, Vol. 124, pp. 353-361, 2017, doi: https://doi.org/10.1016/j.applthermaleng.2017.06.025.

[15] A. Ayoobi, A. F. Khorasani, M. R. Tavakoli, and M. R. Salimpour, "Experimental Study of the Time Period of Continued Heating Rate on the Pool Boiling Characteristics of Saturated Water," *International Journal of Heat and Mass Transfer*, Vol. 137, pp. 318-327, 2019, doi: <u>https://doi.org/10.1016/j.ijheatmasstransfer.2019.03.083</u>.

[16] Y. Hu, H. Wang, M. Song, and J. Huang, "Marangoni Effect on Microbubbles Emission Boiling Ggeneration During Pool Boiling of Self-rewetting Fluid," *International Journal of Heat and Mass Transfer*, Vol. 134, pp. 10-16, 2019, doi: https://doi.org/10.1016/j.ijheatmasstransfer.2019.01.011.

[17] P. Kangude, D. Bhatt, and A. Srivastava, "Experiments on the Effects of Nanoparticles on Subcooled Nucleate Pool Boiling," *Physics of Fluids*, Vol. 30, No. 5, 2018, doi: <u>https://doi.org/10.1063/1.5027295</u>.

[18] C. Gerardi, J. Buongiorno, L.-w. Hu, and T. McKrell, "Measurement of Nucleation Site Density, Bubble Departure Diameter and Frequency in Pool Boiling of Water using High-speed Infrared and Optical Cameras," 2009, doi: https://www.osti.gov/etdeweb/biblio/21208446.

[19] C. Paz, M. Conde, J. Porteiro, and M. Concheiro, "Effect of Heating Surface Morphology on Active Site Density in Subcooled Flow Nucleated Boiling," *Experimental Thermal and Fluid Science*, Vol. 82, pp. 147-159, 2017, doi: https://doi.org/10.1016/j.expthermflusci.2016.11.011.

[20] J. S. Kim, A. Girard, S. Jun, J. Lee, and S. M. You, "Effect of Surface Roughness on Pool Boiling Heat Transfer of Water on Hydrophobic Surfaces," *International Journal of Heat and Mass Transfer*, Vol. 118, pp. 802-811, 2018, doi: https://doi.org/10.1016/j.ijheatmasstransfer.2017.10.124.

[21] J. Kim, S. Jun, J. Lee, J. Godinez, and S. M. You, "Effect of Surface Roughness on Pool Boiling Heat Transfer of Water on a Superhydrophilic Aluminum Surface," *Journal of Heat Transfer*, Vol. 139, No. 10, p. 101501, 2017, doi: <u>https://asmedigitalcollection.asme.org/heattransfer/article-</u> <u>abstract/139/10/101501/384231/Effect-of-Surface-Roughness-on-Pool-Boiling-Heat</u>.

[22] L. Zou and B. G. Jones, "Heating Surface Material's Effect on Subcooled Flow Boiling Heat Transfer of R134a," *International Journal of Heat and Mass Transfer*, Vol. 58, No. 1-2, pp. 168-174, 2013, doi: <u>https://doi.org/10.1016/j.ijheatmasstransfer.2012.11.036</u>.

[23] A. Jaikumar and S. G. Kandlikar, "Enhanced Pool Boiling Heat Transfer Mechanisms for Selectively Sintered Open Microchannels," *International Journal of Heat and Mass Transfer*, Vol. 88, pp. 652-661, 2015, doi: https://doi.org/10.1016/j.ijheatmasstransfer.2015.04.100.

فهرست نمادهای انگلیسی (A)
ا جریان الکتریکی (A)

$$q''$$

 q''
 q''
 q''
 (kw/m^2) قاد حباب
 r_W
 (Ω)
 Γ_W
 (Ω)
 Γ_W
 (Ω)
 Γ_W
 (Ω)
 (Ω)

An Exprimental Study on Bubble Growth and Departure in Pool Boiling on Wire Mesh and Providing Empirical Relations

Mohammad Ali Mohammadi

PhD. Candidate, Department of Mechanical Engineering, University of Hormozgan, Bandar Abbas, Iran <u>mohammadi_66@yahoo.com</u>

*Corresponding author: Saeid Niazi

Assistant Professor, Department of Mechanical Engineering, University of Hormozgan, Bandar Abbas, Iran <u>s.niazi@hormozgan.ac.ir</u>

Younes Bakhshan

Professor, Department of Mechanical Engineering, University of Hormozgan, Bandar Abbas, Iran <u>bakhshan@hormozgan.ac.ir</u>

Jamshid Khorshidi

Associate Professor, Department of Mechanical Engineering, University of Hormozgan, Bandar Abbas, Iran khorshidi@hormozgan.ac.ir

Abstract

The present study examined the pool boiling process in a specific geometry by designing, constructing a laboratory complex and Providing Empirical Relations. Investigation of pool boiling process, electrical resistance, critical heat flux, heat transfer coefficient, bubble growth and departure, bubble growth frequency, and nucleation site density by applying heat flux to critical heat flux was carried out on wire mesh element in deionized water at different temperatures. According to the results, increasing the size of mesh and fluid temperature decreased the critical heat flux. In the case of a wire mesh with a constant size of mesh, a fluid with a constant temperature, and the use of heat flux values less than the critical heat flux, the wire temperature increased, but it decreased in the case of increasing the size of mesh, a fluid with a constant temperature and applying critical heat flux values. In the case of a constant size of mesh, the heat transfer coefficient was constant by increasing fluid temperature at values of heat flux less than the critical heat flux, but the heat transfer coefficient was increased with increasing values of heat flux less than the critical heat flux and decreased at critical heat flux values. By increasing 4 times the mesh size in the fluid at 30, 70 and 100°C in the critical heat flux, the heat transfer coefficient decreases by 0.7%. The maximum bubble growth frequency is related to the 0.5 mm wire mesh in 100°C fluid with 0.0763 bubbles per millisecond.

Keywords: Bubble, Growth, Departure, Wire mesh, Pool boiling